

CHKO Křivoklátsko, CHKO Český kras

Zeměpisná exkurze 14.-15.10 2013

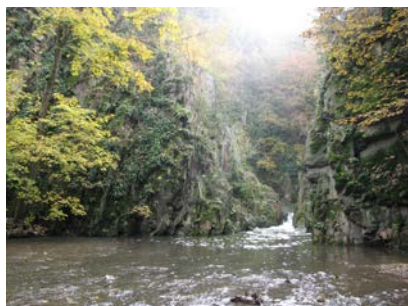
V pondělí 14.10. ráno v 8 hodin jsme nasedli do autobusu a vyrazili na exkurzi. Naše první cesta mířila do vesnice jménem Skryje, která se nachází v okrese Rakovník, ve středočeském kraji nad pravým břehem Berounky. Ve Skryjích jsme vyzvedli, pana Ing. Václava Jelínka, starostu obce Skryje a pracovníka CHKO Křivoklátsko. Řidič nás odvezl na místo, kde začala naše pěší túra chráněnou krajinnou oblastí Křivoklátska.

Rozloha CHKO Křivoklátska je 628 km². Najít jej můžeme v západní části středních Čech. Ze začátku jsme se museli potýkat s mokrou, bahnitou půdou, ovšem kdo měl pevné a pořádné boty s tím neměl problém. V podzimních měsících je v oblasti více vody a nám tak hrozilo brodění se v ledové vodě přes Zbirožský potok, nakonec jsme si našli cestu přes povalené stromy. Cesta sice nebyla moc bezpečná, ale za to suchá. Po pár minutách chůze jsme se dostali k prvním jezírkům a menšímu vodopádu.

Skryjská jezírka jsou z 90% tvořena horninou dacit, což je hornina původu sopečného. V letním období se odváží a otužilí turisté nebojí vyzkoušet ledovou vodu a k menšímu Skryjskému vodopádu si rádi dojdou. V této oblasti se skoro všude vyskytuje Sleziník červený, což je kapradina, která se vyskytuje nejen tady, ale po celé České republice, najdeme tu i všechny tři druhy jeřábů, borovici lesní a další. Nachází se zde tzv. křivoklátské pleše, tj. bezlesí, s minimální vrstvou humusu.

Na Křivoklátsku můžeme najít až 75 druhů dřevin, z nichž 30 druhů jsou růže. V jezírkách se zdržují živočišné vázání na čisté prostředí, kteří indikují čistotu vody, například rak kamenáč nebo pstruží. V roce 2003 až 2007 se zde vyskytoval rys ostrovid, který přes Křivoklátsko cestoval do Českého Švýcarska. Přes Zbirožský potok jsou položeny lávky, které jsou celé z akátového dřeva, které je pevné a trvanlivé.

Zhruba po dvou hodinách jsme došli zpět do vesnice Skryje a navštívili jsme místní kozí farmu. Majitelka narychlo kozy podojila a vyrobila nám její výborné sýry, provedla nás celou farmou a když jsme byli pozorní, mohli jsme vidět všech 70 koz, asi 10 kůzlátek, jednoho kozla, tři kočky a dva pejsky. Odvážlivci si mohli zvířátka pohladit a „strčit“ jim něco dobrého do tlamy. Na konci prohlídky jsme měli možnost ochutnat a zakoupit kozí sýr.

Po ochutnávce a prohlídce jsme se odebrali do muzea trilobitů. Náš průvodce, pan Jelínek, jsi nás vzal do horního patra a začal nám vyprávět o lokalitách z dob Joachyma Barranda (1799-1883), zakladatele české paleontologie, který vymyslel koněspřežnou dráhu. Barrande začal v této lokalitě působit a sbírat okolo poloviny 19. století. Pro Joachyma sbírali zkameněliny i rodiny s dětmi. V té době se o sběr zkamenělin zajímali i paleontologové Havle a Korda, kteří s Barrande soupeřili. Z venku fasády jsou vestavěné horniny, které jsou položeny podle výskytu.

Po návštěvě muzea následovala odměna. Jelikož se blížil čas oběda, zalezli jsme do první restaurace, kterou jsme viděli, shodou okolností se jmenovala „U Trilobita“. Po obědě jsme se všichni sešli u autobusu a s kladívky vyrazili do lokalit přístupných veřejnosti, kde jsme mohli najít zkameněliny trilobitů. Každá zkamenělina, nebo-li fosílie má svůj pozitiv a negativ, z čehož poznáme jestli je to opravdu fosílie. V první lokalitě se nám moc nepoštěstilo a proto jsme se přesunuli o kus dál, kde už jsme to štěstí měli větší.

O pár minut později už jsme všichni seděli v autobuse, rozloučili se s odborníkem a jeli se ubytovat na Svatojánskou kolej, která patří k Vyšší odborné škole pedagogické ve Svatém Janu pod Skalou.

Ještě ten den, k večeru jsme měli vyrazit na pěší túru, která měla směřovat na skálu s křížkem. Ale všichni byli unavení a tak jsme to nechali na druhý den, na koleji si vybalily své věci a v šest jsme jeli do Loděnice na večeři. V místních obchodech jsme si koupili jídlo na druhý den a v devět jsme vyrazili zpět na kolej, kde jsme se po večerce pomalu ukládali ke spánku.

Ráno jsme se nasnídali, zabalili si své věci, uklidili, rozloučili se, sešli se před kolejí a počkali si na Doc. RNDr. Michala Mergla Csc., který byl tak laskavý a souhlasil s tím, že nás provede naučnou stezkou.

Mezitím náš pan učitel sehnal klíče od kostela sv. Jana, který patřil ke Svatojánské kolejí. Místní pán nám v pracovním oděvu vyprávěl, jak to s tím kostelem vlastně bylo...V roce 1658 zde proběhla stavba, kterou nechal postavit italský architekt Carlo Lurago. Podloží bohužel nevydrželo obrovskou váhu a zdivo se začlo rozestupovat. Za kostelem se nachází největší krasový útvar v Evropě-> Jeskynní kostel P. Marie nebo Travertinová jeskyně. Kdysi dávno přišel do Čech sv. Ivan, za doby Bořivoje, a v této jeskyni se usídlil. V jeskyni najdeme hrob sv. Ivana, Ivanův kámen, Náhrobní kámen, lůžko sv. Ivana .

Hrob sv. Ivana

Ivanův kámen

Náhrobní kámen

Voda prochází z velké části dlouhou cestou hlubokým nitrem vápencových skal a vyvěrá na povrch se zpožděním téměř dva roky. Celoročně má teplotu 8-9°C, takže nikdy nezamrzá. Obsahuje vápenato-

hořečnaté soli a je pitná. Od nepaměti byla považována za léčivou. Průměrná vydatnost Ivanova pramenu je 6 l/s.

Po návštěvě kostela jsme se s panem profesorem Merglem pustili do geologické naučné stezky. Území Českého krasu známe přes 150 let. Až Jaroslav Petrbock, v roce 1922 začal jako první používat název Český kras. Rozprostírá se podél řeky Berounky od Berouna k Praze. Tvoří ho zejména vápence prvohorního stáří. Nejdeme zde krasové kaňony, jeskyně, krasové prameny, ale i světově známá naleziště zkamenělin a na vápencové podloží vázanou bohatou flóru a faunu. V roce 1972 byla vyhlášena jako CHKO Český kras. Geologický podklad vrchu byl silně zvrásněn. Náš první cíl byl na úplném vrcholu vápencové stěny, která se vypíná do výšky 160 metrů nad dnem údolí.

Po 1,5 km jsme se dostali na vrchol k již zmíněnému „Křížku“. Hřeben je tvořen vápenci, jejichž stáří je spodního devonu. Potok, který je z vrcholu vidět tvoří meandry, což je jakýsi zákrut tvořený boční erozí. Mezi léty 1920-1950 byla stěna směrem k jihu holá a pásli se na ní ovce. Všechny kopce jsou z období pozdních třetihor. Zámečky, kterými je ověšené zábradlí, značí lásku, kterou jsi tam milenci přišli na věky zamknout. Ti, co se báli výšek postávali opodál a poslouchali slova pana profesora Mergla.

Po dalších kilometrech jsme se okolo 11 hodiny dopolední dostali k lomu Paraple. Lom Paraple je už dávno zrušený, veřejnosti je přístupný a vede jím obnovená úzkokolejka. V krasových kapsách v lomové stěně se nacházejí pestré vápnité jíly obsahující mořské zkameněliny z období svrchní křídly.

Cestou k Bubovickým vodopádům jsme míjeli památný kříž, který dal v roce 1772 postavit poslední opat Svatojánského kláštera Jan Nepomucký Felix z Ebenholzu. V padesátých letech byl kříž zdemolován a

dochoval se jen rozvalený podstavec. V roce 1998 bylo toto místo péčí Svatojánské koleje upraveno a vedle podstavce byl vztyčen kříž nový.

A konečně jsme došli k Bubovickým vodopádům, které leží na Bubovickém potoce. Tam jsme zjistili, že se nám ztratila půlka spolužáků. Ti, co byli rychlejší se nasvačili a kochali se krásou vodopádů. Zbytek si trochu zašel. Vody potoka jsou bohaté na uhličitán vápenatý ve formě hydrouhličitánu vápenatého a protékají skalními stupni. A procházeli jsme i okolo Královy studánky.

Pak už jsme se dostali k cíli naší výpravy a to lomům Ameriky. Lom Malá Amerika byl těžen v pěti patrech. Po ukončení dobývání zde vzniklo jezero, které je hluboké 10 metrů. Na lomové stěně je vidět spoustu vstupů do štoly. Těžební činnost v lomu skončila v roce 1958. Lomy Amerika se jmenují podle nedaleké usedlosti Kopaniny, nebo-li Ameriky. Lom Velká Amerika je vápencového původu a je ze všech lomů největší. Hloubka lomu je v rozmezí 67-80 metrů. K oběma lomům je vstup zakázán a taktéž i koupání.

Na místě lomu Velké Ameriky jsme se otočili a pomalu mířili k autobusu. Cestou zpět padali fráze typu: „Zase kopec“. Ale zhruba za hodinu, okolo půl třetí, jsme stáli před značkou zákaz zastavení a čekali na našeho milého řidiče. Poté už jsme se uvelebili v sedačkách, někteří se bavili, někteří si dali zasloužený odpočinek. Za dvě hodiny už jsme všichni poznávali naši školu a rozprchli se domů.

Podtrženo sečteno, exkurze se vydařila. Dokonce nám přálo i počasí, pouze jednou poprchávalo. Byla to zkrátka jedna z nejlepších a nejhezčích exkurzí. Opravdu stála za to.

